

СТ А Н О В И Щ Е

Относно: оценка на риска за консуматорите във връзка с взета за целите на официалния контрол проба от грозде с произход Турция

1. Правно основание:

- Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 23 февруари 2005 година, относно максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди във и върху храни или фуражи от растителен или животински произход и за изменение на Директива 91/414/ЕИО на Съвета

- Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година, относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета

2. Цел:

Оценка на риска за консуматора, във връзка с взета [REDACTED] проба от грозде – десертно в изпълнение на Националната програма за контрол на остатъци от пестициди във и върху храни от растителен и животински произход – 2020 г. Пробата е анализирана в Централна лаборатория за химични изпитвания и контрол (ЦЛХИК) – България и са установени наднормени количества от пестицидни остатъци

3. Идентификация на опасност:

Според изпитвателен протокол № 1520/18.09.2020 г., издаден от ЦЛХИК е получен незадоволителен резултат за пестицида тиофанат-метил – $0,440 \pm 0,220$ мг/кг при норма 0,100 мг/кг.

Във връзка с наличните данни е изпратено искане за становище от Центъра за оценка на риска по хранителната верига (ЦОРХВ), относно установеното завишено съдържание на пестицида над законоустановените допустими норми в десертно грозде.

4. Характеристика на опасността:

Тиофанат-метил е широкоспектърен, системен фунгицид, с предпазно и лечебно действие, който се абсорбира чрез корените и листата на третираните растения. Принадлежи към химическия клас на бензимидазолите, където спадат също беномил и карбендазим и проявяват сходен начин на действие. Предназначен е за употреба срещу широк спектър болести и при голям брой растения, поради което е широко използван. Тиофанат-метил не е стабилен в околната среда и разграждането му в почвата и околната среда е за сравнително кратък период от време – 6 до 18 седмици. Въпреки, че се счита за карциноген и притежава репродуктивна токсичност, според Световната здравна организация, тиофанат-метил не представлява остра опасност за хората при нормална употреба (WHO, 2005. The WHO Recommended Classification of Pesticides by Hazard and Guidelines to Classification 2004). Одобрен е за употреба в ЕС, съгласно Регламент 1107/2009 (ЕО).

5. Оценка на експозицията:

Центърът за оценка на риска по хранителната верига извърши оценка на експозицията за консуматорите от лабораторно установеното количество на пестицида тиофанат-метил в десертно грозде, посредством прилагането на PRIMo модела на Европейския орган по безопасност на храните.

Дългосрочната експозиция е определена на базата на изчисления теоретичен максимален дневен прием (TMDI). Установи се, че TMDI е в диапазона 0.0% - 0.9% от определената допустима дневна доза (ADI), което означава, че дозата не е превишена.

Определянето на острата експозиция се извършва на база изчисления IESTI 1 (международно оценен краткосрочен прием), като % от острата референтна доза (ARfD). Установи се, че за суров продукт (грозде - десертно) IESTI е 16.0% от острата референтна доза за деца и 7.0% за възрастни, което показва, че няма превишаване на ARfD (в) и за преработен продукт (стафиди) IESTI е 0.4% от ARfD, което също означава, че не се идентифицира превишаване на токсикологичната референтна стойност.

6. Заключение:

Съгласно извършената оценка на риска, свързана с установяване на наличие на остатъци от пестицида тиофанат-метил в грозде – десертно над законоустановените допустими количества, чрез калкулация посредством модела PRIMo, се установи, че не

е налично превишаване на токсикологичните референтни стойности нито за суров, нито за преработен продукт, както за деца, така и за възрастни. **Краткосрочната консумация, както и дългосрочният прием на продукта не представляват опасност за общественото здраве.**

Изготвил:

Екип от ЦОРХВ